Evropski parlament
2014-2019

Dokument zasedanja

B8-0149/2017

8.2.2017

PREDLOG RESOLUCIJE

k vprašanju za ustni odgovor B8-0202/2017

v skladu s členom 128(5) Poslovnika

o zamudi pri izvajanju operativnih programov evropskih strukturnih in investicijskih skladov – vpliv na kohezijsko politiko in pot naprej
(2016/3008(RSP))

Iskra Mihajlova (Iskra Mihaylova)
v imenu Odbora za regionalni razvoj

B8-0149/2017

Resolucija Evropskega parlamenta o zamudi pri izvajanju operativnih programov evropskih strukturnih in investicijskih skladov – vpliv na kohezijsko politiko in pot naprej
(2016/3008(RSP))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. maja 2016 o hitrejšem izvajanju kohezijske politike[1],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 27. novembra 2014 o zamudah pri začetku izvajanja kohezijske politike za obdobje 2014–2020[2],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. januarja 2014 o pripravljenosti držav članic EU za učinkovit in pravočasen začetek novega programskega obdobja kohezijske politike[3],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. oktobra 2016 o zaključku razprave o izjavi Komisije v skladu s členom 123(2) Poslovnika o vmesni reviziji večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020[4],

– ob upoštevanju poročila o naložbah v delovna mesta in rast – za kar največji prispevek evropskih strukturnih in investicijskih skladov: ocena poročila v skladu s členom 16(3) uredbe o skupnih določbah, ki ga je pripravil Odbor za regionalni razvoj (A8-0385/2016),

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. novembra 2015 z naslovom Na poti k poenostavljeni in v uspešnost usmerjeni kohezijski politiki za obdobje 2014–2020[5],

– ob upoštevanju vprašanja Komisiji o zamudi pri izvajanju operativnih programov evropskih strukturnih in investicijskih skladov – vpliv na kohezijsko politiko in pot naprej (O-000005/2017 – B80202/2017),

– ob upoštevanju člena 128(5) in člena 123(2) Poslovnika,

– ob upoštevanju Protokola št. 2 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti,

A. ker sta pozen zaključek pogajanj o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020 ter pozno sprejetje uredb o evropskih strukturnih in investicijskih skladih (skladi ESI) povzročila zamude pri postopku sprejemanja in izvajanja sporazumov o partnerstvu in operativnih programov, imenovanju upravljavskih organov, organov za potrjevanje in revizijskih organov, postopku opredelitve in izpolnjevanja predhodnih pogojenosti ter

[1] Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0217.
[2] UL C 289, 9.8.2016, str. 50.
[3] UL C 482, 23.12.2016, str. 56.
[4] Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0412.
[5] Sprejeta besedila, P8_TA(2015)0419.

izvajanju projektov na lokalni in regionalni ravni; čeprav ni dejanskih informacij o razlogih za te zamude in analiz razlogov, so ti v prvem delu programskega obdobja vplivali na možnostih evropskih strukturnih in investicijskih skladov, da povečajo konkurenčnost in izboljšajo socialno, ekonomsko in teritorialno kohezijo;

B. ker je bilo do zdaj sprejetih 564 operativnih programov skladov ESI, Komisija pa je prejela obvestila o imenovanju organov za 374 operativnih programov; ker vmesnih plačil ni mogoče izvajati brez imenovanja organov upravljanja; ker je bilo po podatkih, dostopnih dne 30. novembra 2016, izplačanih le 14.750 milijard EUR vmesnih plačil, kar kaže, da so zneski sredstev za plačila manjši, kot je bilo sprva predvideno;

C. ker so bila na isti stopnji vmesna plačila v predhodnem programskem obdobju kljub podobnim zamudam in tehničnim oviram v zvezi z zahtevami glede sistemov upravljanja in nadzora, porabljena že julija 2009, in bi moralo biti izvajanje programov kohezijske politike na podlagi odobrenih sredstev za plačila, predvidenih v proračunu za leto 2010, v tistem letu v polnem teku;

D. ker sedanja raven vmesnih plačil ustreza razmeroma nizkemu deležu vseh dodeljenih programskih sredstev v okviru razvoja programskega obdobja; ker je Parlament zaskrbljen, da se bodo po zadnjih napovedih držav članic še naprej razvijala z enako hitrostjo;

E. ker so zamude pri izvajanju in posledično zmanjšanje potreb po sredstvih za plačila že leta 2016 s predlogom spremembe proračuna št. 4/2016 privedle do zmanjšanja plačil v okviru razdelka 1B v znesku 7,2 milijarde EUR; ker v programskem obdobju 2007–2013 na isti stopnji podoben predlog spremembe proračuna ni bil potreben; ker bo v letu 2017 skoraj 24-odstotno zmanjšanje odobritev plačil v primerjavi z letom 2016;

F. ker je tesnejše sodelovanje med državami članicami in institucijami EU zelo priporočljivo, da bi zagotovili, da se bodo odobritve plačil za kohezijsko politiko v proračunu EU za leto 2018 ustalile in da bo skupni načrt plačil za obdobje 2014–2020 upoštevan in po potrebi prilagojen glede na dejansko stanje;

G. ker so upravne zmogljivosti na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ključen pogoj za uspešno izvajanje kohezijske politike;

1. poudarja prispevek naložb skladov ESI k zmanjševanju gospodarskih, socialnih in teritorialnih neskladij v evropskih regijah in med njimi ter k ustvarjanju pametne, trajnostne in vključujoče rasti in delovnih mest; zato izraža zaskrbljenost, da bodo nadaljnje zamude pri izvajanju operativnih programov kohezijske politike škodile doseganju teh ciljev in prispevale k povečanju razvojnih razlik med regijami;

2. priznava, da je uvedba številnih novih zahtev, kot so tematska osredotočenost, predhodne pogojenosti in finančno upravljanje, čeprav zagotavljajo večjo učinkovitost programov, zaradi poznega sprejetja zakonodajnega okvira prispevala k zastojem pri izvajanju; opozarja na dejstvo, da obstaja tveganje, da bo pri sedanji hitrosti izvajanja v prihodnjih letih prišlo do velike količine sproščenih sredstev, in poudarja, da bi bilo treba sprejeti vse nujne ukrepe, da bi se izognili temu; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj sporoči, kakšne ukrepe načrtuje na tem področju;

3. poudarja, da se zaradi teh zamud pri izvajanju še povečuje že obstoječe tveganje nizke stopnje izplačil, prevelikih kapitalskih injekcij, nezmožnosti privabljanja ustreznih ravni zasebnega kapitala, majhnega učinka finančnega vzvoda in težav z obnavljanjem sredstev pri uporabi finančnih instrumentov v operativnih programih skladov ESI; ugotavlja, da so potrebna dodatna pojasnila in ukrepi, da bi dosegli enako raven zmogljivosti za delo s finančnimi instrumenti kot orodji vzvoda v državah članicah, in poziva države članice, naj zagotovijo uravnoteženo uporabo teh instrumentov, ki sta jih vzpostavila Komisija in EIB; opozarja tudi na možnost združevanja sredstev iz skladov ESI ter Evropskega sklada za strateške naložbe (EFSI) za spopadanje z zmanjšanjem naložb, zlasti v sektorjih, ki so najbolj primerni za spodbujanje rasti in zaposlovanja;

4. poziva Komisijo in države članice, naj v celoti izvajajo in uporabljajo prilagodljivost, ki jo omogoča pakt za stabilnost in rast, ob upoštevanju dejstva, da je v mnogih državah članicah gospodarska kriza povzročila težave z likvidnostjo in pomanjkanje državnih sredstev za javne naložbe ter da postajajo sredstva kohezijske politike glavni vir za javne naložbe;

5. zato Komisijo poziva, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami in na podlagi objektivne analize dejavnikov, ki so prispevali k trenutnim zamudam, predstavi akcijski načrt izvajanja, da bi pospešili izvajanje operativnih programov skladov ESI; v zvezi s tem poudarja, da je treba kot pogoj za pravočasno in uspešno doseganje rezultatov zagotoviti nizke stopnje napak, boj proti goljufijam ter krepitev upravnih zmogljivosti na nacionalni, regionalni in lokalni ravni; meni, da bi morali ukrepi slediti analizi zbirnega poročilo o letnih poročilih o izvajanju za izvajanje programa v obdobju 2014–2015, ki ga je Komisija dala na voljo ob koncu leta 2016, in poziva države članice, naj redno spremljajo napredek pri izvajanju projektov; v zvezi s tem poudarja potrebo po osredotočenju prizadevanj na tematske cilje prednostnih sektorjev in na dodano vrednost, ki jo prinaša takšno osredotočanje; poleg tega poziva Komisijo, naj še naprej zagotavlja podporo prek projektne skupine za boljše izvajanje ter Parlamentu posreduje akcijski načrt o svojih dejavnostih;

6. je zaskrbljen zaradi zamud pri imenovanju organov upravljanja, organov za potrjevanje in revizijskih organov, kar povzroča zamude pri oddaji zahtevkov za plačila; zato poziva države članice, naj zaključijo proces imenovanja ter poziva Komisijo, naj uporabi tehnično pomoč in svetovalne storitve, potrebne za organe upravljanja, organe za potrjevanje in revizijske organe, da bi olajšala in pospešila izvajanje operativnih programov na terenu, vključno s pripravo novih projektov, poenostavitev in pospešitev sistem finančnega upravljanja in nadzora ter sklepanje pogodb in postopkov spremljanja;

7. priznava, da je hitrejše in učinkovitejše izvajanje operativnih programov skladov ESI neposredno povezano z večjo poenostavitvijo; v zvezi s tem je seznanjen s prednostnimi nalogami v okviru predloga omnibus; vseeno ugotavlja, da so potrebna nadaljnja prizadevanja, zlasti za obravnavo stroškov vodenja upravljanja projektov, raznolikosti in pogostih sprememb pravil, zapletenih postopkov za odobritev velikih projektov, javnih naročil, nerešenih premoženjskih razmerij, dolgotrajnih postopkov za pridobitev dovoljenj in odločitev, vprašanja retroaktivne uporabe pravil revizije in nadzora, zamud pri plačilih upravičencem, težav pri usklajevanju financiranja iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov z drugimi viri financiranja, pravil o državni pomoči in počasnega

reševanja sporov; poziva Komisijo, naj zagotovi ustrezno usklajevanje ter veliko preprostejša pravila o državni pomoči, skladna s kohezijsko politiko; opozarja, da si je treba prizadevati tudi za boljše obveščanje o rezultatih naložb skladov ESI;

8. poziva Komisijo, naj preuči in oblikuje rešitve, tudi dodatne oblike prilagodljivosti, kot je prilagodljivost med prednostnimi nalogami in med operativnimi programi na zahtevo ustreznih organov upravljanja, v skladu s cilji strategije Evropa 2020, obenem pa zagotavlja potrebno stabilnost in predvidljivost in že predlagano vnovično razvrstitev sproščenih sredstev zaradi neizvajanja ali delnega izvajanja, tudi sredstev iz razdelka 1b, v proračun EU, tudi ob upoštevanju prihodnjega programskega obdobja;

9. poziva k okrepljenim prizadevanjem za zagotovitev in spodbujanje sinergij med možnostmi financiranja iz EU, kot so sklad EFSI, skladi ESI in Obzorje 2020, prek skupnega financiranja, tesnega sodelovanja med pristojnimi organi in podpore ukrepom za pametno specializacijo in s tesnejšim sodelovanjem z nacionalnimi organi pri zavarovanju preferenčnih posojil za projekte, ki so v skladu s cilji operativnih programov;

10. poziva k boljši komunikaciji med strukturami Komisije (ustreznimi generalnimi direktorati), med Komisijo in državami članicami, pa tudi z nacionalnimi in regionalnimi organi, saj je to nujen pogoj za izboljšanje stopnje uporabe sredstev in kakovosti ukrepov iz kohezijske politike;

11. poudarja dodano vrednost sprejetja usmerjenega pristopa, in pozdravlja prizadevanja Komisije za zagotovitev učinkovitosti politike v praksi; je seznanjen z ugotovitvami zbirnega poročila o letnih poročilih o izvajanju programa za obdobje 2014–2015 ter pričakuje strateško poročilo Komisije, predvideno za konec leta 2017, ki bo zagotovilo več informacij o izvajanju prednostnih nalog s sklicevanjem na finančne podatke, skupne kazalnike in kazalnike za posamezne programe ter količinsko opredeljene ciljne vrednosti ter napredku pri doseganju zastavljenih ciljev, pa tudi stanje v zvezi z dokončanjem akcijskih načrtov, povezani z nerešenimi predhodnimi pogojenostmi;[1]

12. opominja, da obstaja načrt plačil od leta 2014 do leta 2020; ob upoštevanju pravil za prenehanje obveznosti Komisijo poziva, naj pripravi ustrezen načrt plačil do leta 2023 in po potrebi predlaga povečanje zgornjih meja za plačila v razdelku 1B do konca sedanjega programskega obdobja; spodbuja Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bo e-kohezija popolnoma delovala in bo enostavna za uporabo za prilagoditev načrta plačil glede na dejanski napredek, pa tudi k pripravi načrta pospeševanja kohezije; zato države članice poziva, naj vnesejo podatke o novih projektih, načrtovanih javnih naročilih z načrtovanimi in dejanskimi datumi organizacije razpisov, sklepanja pogodb in izvajanja, pa tudi vse finančne in računovodske podatke, povezane z računi, sofinanciranjem, upravičenostjo izdatkov itd.;

13. pričakuje, da bo Komisija nadaljevala razpravo v zvezi s temi vprašanji na kohezijskem forumu in bo predlagala rešitve v 7. poročilu o koheziji, da se zagotovi celovito izvajanje kohezijske politike EU in za izpolnjevanju naložbenih potreb EU; poziva tudi k sprejetju ukrepov, ki so potrebni za pravočasen začetek programskega obdobja po letu

[1] potrebna posodobitev po objavi zbirnega poročila o letnih poročilih o izvajanju programa v obdobju 2014–2015.

2020;

14. poziva Komisijo, naj uporabi izkušnje, pridobljene na podlagi informacij iz letnih poročil, pri razpravi o kohezijski politiki po letu 2020;

15. poziva Komisijo, naj pripravi zakonodajni sveženj za prihodnje programsko obdobje najkasneje do začetka leta 2018 in omogoči nemotena in pravočasna pogajanja o večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2020, ki bo vključeval regulativne in postopkovne blažilce za ublažitev pretresov, ki bi lahko vplivali na naložbe in izvajanje kohezijske politike; meni, da je treba ustrezno upoštevati izid referenduma o izstopu v Združenem kraljestvu in prihodnjo ureditev po izstopu te države;

16. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Komisiji, Svetu, Odboru regij ter državam članicam in njihovim nacionalnim in regionalnim parlamentom.